

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ОСЕРЕДОК
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
«АСОЦІАЦІЯ ЦИВІЛІСТІВ УКРАЇНИ»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРИВАТНОГО ПРАВА: ДОГОВІР ЯК ПРАВОВА ФОРМА РЕГУЛЮВАННЯ ПРИВАТНИХ ВІДНОСИН

Матеріали науково-практичної конференції,
присвяченої 95-й річниці з дня народження
доктора юридичних наук,
професора В. П. Маслова

17 лютого 2017 р.

Правильним слід визнати застосування ст. 1053 ЦК України Апеляційним судом Львівської області в рішенні від 08 листопада 2016 року у справі № 448/269/16, яким відмовлено у задоволенні позову про стягнення заборгованості за договором позики та процентів. Суд встановив, що борг відповідача перед позивачкою виник із кредитів, які остання взяла у банківських установах для його потреб, відтак така розписка не свідчить про отримання відповідачем позики у позивачки. В поданих суду розписках від 30.11.2013 року та 01.01.2014 року не встановлено, що в силу складання цих документів припиняється інше зобов'язання між сторонами, яке існувало попередньо, а також в цих документах немає покликання на ст.ст. 604, 1053 ЦК України.

Дійсно, за своїм змістом новація – це домовленість про заміну первісного зобов'язання новим зобов'язанням між тими самими сторонами (ст. 604 ЦК України). Вона не припиняє правового зв'язку сторін, оскільки замість зобов'язання, дія якого припиняється, виникає узгоджене ними нове зобов'язання. Тому слід також наголосити на неможливості оформлення новації розпискою боржника, оскільки в договорі новації повинне міститися вираження волі кредитора на припинення попередніх зобов'язань та їх заміну новим зобов'язанням – позикою.

На основі наведеного можна дійти таких висновків.

По перше, умовою застосування новації є наявність невиконаного безспірного грошового зобов'язання між сторонами. По-друге, договір новації повинен бути укладений із дотриманням форми, встановленої законом для договору позики у ст. 1047 ЦК України. Причому, на відміну від первинного договору позики, для підтвердження укладення договору новації не можна вважати достатнім складення розписки позичальника. По третє, договір новації повинен обов'язково містити умову про первинне грошове зобов'язання та підставу його виникнення та умову про припинення цього зобов'язання. Також у цьому договорі повинні зазначатися сума позики, зобов'язання боржника повернути кредитору вказану суму та умови такого повернення. На дотримання вказаних вимог повинні звертати увагу суди при вирішенні спорів, що виникають із договорів новації боргу в позикове зобов'язання. Доцільним є також доповнити ст. 1053 ЦК України положенням про істотні умови договору новації.

Скриннікова К. О.,

кандидат юридичних наук, викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Харківського національного університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ ПИТАННЯ, ЩО ВИНИКАЮТЬ З ДОГОВОРУ ПРО НАДАННЯ ПЛАТНИХ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

На сучасному етапі проведення реформи системи охорони здоров'я поряд з державними та комунальними лікувальними закладами набуває розвитку приватний медичний сектор. Проте, належне регулювання приватної сфери надання медичних послуг на цьому етапі не можливо визнати ефективними. В умовах що склалися досить актуальними стає питання законодавчого врегулювання надання платних медичних послуг та захисту прав пацієнтів у договорі про надання платних медичних послуг.

Дослідженням зазначеного питання неодноразово займалися науковці, зокрема такі як: А. В. Савицька, О. І. Смотров, С. Б. Булеца, О. В. Крилова, І. В. Венедиктова, М. С. Малєїн, Р. А. Майданик. Однак на цей час існують окремі питання, які не в повній мірі висвітлені в дослідженнях вчених, пов'язані з наданням платних медичних послуг.

В теперішніх економічних умовах державні та комунальні заклади не можуть в повній мірі запропонувати пацієнтам інноваційні методи лікування, у зв'язку з відсутністю належного фінансування і тому, вони змушені звертатись до приватних медичних закладів за наданням окремих медичних послуг.

Однак, до теперішнього часу, у законодавстві відсутній єдиний нормативно-правовий акт який регулює надання платних медичних послуг, та відсутній єдиний підхід до визначення поняття «медична послуга».

Р. А. Майданик стверджує, що під медичною послугою слід розуміти тісно пов'язані з особистістю професійного послугонадавача – медичної організації (лікаря) соціально значущу і не пов'язану зі створенням (покращенням) речі невизначену і неподільну цілісність дій (діяльність), спрямовану на задоволення потреб пацієнта шляхом медичного втручання в організм здорової людини або докладання максимальних зусиль до

зміцнення і підтримання здоров'я пацієнта шляхом медичного втручання в організм здорової людини або докладання максимальних зусиль до зміцнення і підтримання здоров'я пацієнта, чи отримання гарантованого результату безоплатно, або у встановлених законом випадках за плату [1, с. 52-66]. Тобто, медичну послугу розуміє Майданник Р. А., саме як дію яка спрямована на отримання результату, однак відсутні законодавчо визначені критерії оцінки отриманого результату медичної послуги.

Смотров О. І. у своїй роботі «Зобов'язання щодо оплатного надання медичних послуг: окремі питання загальної характеристики «наголошусь, що послуга може виявитися лише в процесі здійснення доцільної діяльності або ж певної дії. Але послуга – це результат дії, що здійснюється у відповідності з цивільно-правовим обов'язком особи, яка не пов'язана зі створенням конкретного матеріального об'єкта, речі.[2, с. 205-209]. Тобто, Смотров О. І. зазначає важливість не тільки вчиненої дії, а і результату отриманого від неї.

Слід звернути увагу і на відсутність законодавчого регламентування визначення «медичної послуги», що в подальшому призводить не тільки до різного тлумачення, як науковців так і суддів, складових частин терміну «медична послуга», а і до порушення прав пацієнтів. Також слід звернути увагу і на рівень захисту прав медичних працівників від необґрунтованих претензій пацієнтів. На сьогодні у рівній мірі залишаються без належного захисту як права і обов'язки пацієнтів так і медичних працівників, що безпосередньо надають допомогу.

На цей час відсутнє законодавче закріплення вимог до договору про надання платних медичних послуг. Одним із рішень зазначеної цієї ситуації може стати прийняття на державному рівні типової форми договору про надання платних медичних послуг або затвердження вимог до цього договору. Зараз пацієнту звертаючись за платною медичною послугою до приватного медичного закладу надається договір про надання послуг такої форми яка затверджена у цьому закладі. Однак медичні заклади не завжди приділяють належної уваги саме правам пацієнта, бажаючи якнайкраще прописати саме ті вимоги які б влаштували такий заклад. Однак, це нерідко призводить до порушення прав пацієнтів та виникненню певної кількості судових справ щодо якості наданих медичних послуг. У процесі розгляду судової справи, з'ясовується що пацієнт підписуючи договір не міг надати належної правової оцінки положенням

договору, так як не мав певних юридичних знань і не розуміє той обсяг прав і обов'язків, які виникають разом з підписанням договору.

Розробивши єдиний нормативний акт який дасть змогу врегулювати питання визначення «медичних послуг» та її складових, а також визначить вимоги до договору про надання платних медичних послуг. Такий законодавчий акт чітко врегулює і значно знизить нагальність питання ефективного правового врегулювання цієї сфери правовідносин. Завдяки затвердженню єдиних вимог до договору навіть недосвідчений у юриспруденції персонал медичної установи так і пацієнт зможуть досить оперативно оформити зазначені договірні відносини.

У подальшому запровадження такого спеціального нормативно-правового акту призведе до зниження кількості судових справ у цій сфері цивільних правовідносин.

Список використаних джерел:

- 1) Майданник Р. А. Договір про надання платних медичних послуг // *Медичне право*. – 2010. – № 5(1). – С. 52-66.
- 2) Смотров О. І. Зобов'язання щодо оплатного надання медичних послуг: окремі питання загальної характеристики // *Вісник Національного університету внутрішніх справ*. – 2001. – №15. – С.205-209.

Уразова Г. О.,

кандидат юридичних наук, асистент кафедри цивільного права № 1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРУ ВНАСЛІДОК ЙОГО ПОРУШЕННЯ

В Главі 50 ЦК України містяться підстави припинення зобов'язання. Зі змісту ст. 598 ЦК України випливає, що перелік цих підстав є невичерпним. Порушення договору не відноситься до підстав припинення зобов'язання, а отже і договору. Це обумовлено тим, що порушення договору має правові наслідки, що передбачені у ст. 611 ЦК України. Серед яких, зокрема, припинення зобов'язання внаслідок односторонньої від-